

Sygn. akt IV CSK 144/19

POSTANOWIENIE

Dnia 8 listopada 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku E. Spółki Akcyjnej w G.
przy uczestnictwie B. B.
o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej o treści odpowiadającej
służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 8 listopada 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w W.
z dnia 21 czerwca 2018 r., sygn. akt I Ca (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy kwotę
240,- (dwieście czterdzieści) złotych z tytułu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W wyniku apelacji wnioskodawcy E. S.A. w G., Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z dnia 21 czerwca 2018 r. zmienił postanowienie Sądu Rejonowego w W. z dnia 28 września 2017 r. i stwierdził, że Skarb Państwa – Przedsiębiorstwo Państwowe Zakład Energetyczny w T. z siedzibą w T. z dniem 31 grudnia 1988 r. nabył przez zasiedzenie służebności gruntowe o treści odpowiadającej służebności przesyłu wobec linii napowietrznych szczegółowo opisanych w postanowieniu, oddalił apelację w pozostałej części i orzekł o kosztach postępowania.

W skardze kasacyjnej uczestniczka, określona przez pełnomocnika jako wnioskodawczyni zarzuciła Sądowi Okręgowemu naruszenie zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego, tj. art. 292 k.c. przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie oraz przepisów postępowania, tj. art. 187 § 1 pkt 1, art. 187 § 1 pkt 2 i art. 321 § 1 k.p.c. przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia w odniesieniu do wskazanych punktów i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie zmianę w części punktu II zaskarżonego postanowienia i oddalenie w całości wniosku o stwierdzenie zasiedzenia służebności gruntowej, a także zasądzenia na rzecz uczestniczki kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawca wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania pełnomocnik uczestniczki odwołał się ogólnie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. i sformułował w formie pytań istotne, według niego zagadnienia prawne dotyczące wykładni art. 292 k.c. oraz wskazał na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. ponownie powołanego art. 292 k.c. „dotyczące rozstrzygnięcia zagadnienia prawnego”, co podając zwięźle, stanowi pytanie o to, czy przedsiębiorca przesyłowy nie może zasiedzieć służebności przesyłu lub służebności gruntowej o treści służebności przesyłu w zakresie uprawnienia do korzystania ze strefy technicznej lub strefy ochronnej, albo, czy ten przedsiębiorca może zasiedzieć służebność w zakresie korzystania z gruntu wokół linii i słupów przesyłowych bez możliwości zasiedzenia w zakresie korzystania ze strefy ochronnej, technicznej, technologicznego korzystania i bez prawa do dokonywania remontów, modernizacji i odbudowy linii przesyłowej. W dalszym fragmencie bardzo rozbudowanego uzasadnienia wniosku pojawia się pytanie, przez które skarżący chce dowiedzieć się, czy jest albo czy nie jest zasadne uwzględnienie zarzutu zasiedzenia służebności, gdy formułując zarzut zasiedzenia przedsiębiorca nie obejmuje swoimi twierdzeniami w pismach procesowych okoliczności uzasadniających zarzut zasiedzenia.

Pełnomocnik wnioskodawczyni zapewne nie zauważył, że prawie identycznie brzmiące uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania sformułował do postanowienia z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie II Ca [...] Sądu Okręgowego w W. (sygn. akt w Sądzie Najwyższym IV CSK 523/18). Odmawiając przyjęcia skargi kasacyjnej w tamtej sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r.) szczegółowo zostało wyjaśnione w uzasadnieniu, że wymagany przez art. 398⁴ k.p.c. wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania został konstrukcyjnie i merytorycznie sformułowany wadliwie. Zwrócona została uwaga, że rozpoznając skargę kasacyjną już po jej przyjęciu, Sąd Najwyższy nie ma za zadanie odpowiedzieć skarżącemu, jak sąd drugiej instancji powinien rozstrzygnąć daną sprawę, tylko jak odpowiedzieć na nowe zagadnienie prawne, które wyłoniło się w toku rozpatrywania sprawy w drugiej instancji (przesłanka określona w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) lub jak rozumieć przepisy budzące wątpliwości lub powodujące rozbieżności w orzecznictwie (przesłanka określona w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.). W licznym, publikowanym i utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego zostało drobiazgowo wyjaśnione, co oznaczają przesłanki wskazane w powołanych przepisach procedury cywilnej.

Zamiast skoncentrować się na warunkach prawnych przyjęcia skargi kasacyjnej, pełnomocnik skarżącej w liczącej 50 stron skardze kasacyjnej, w tym 28-stronicowym wniosku kontestuje niemal każdą kwestię, bliższą lub dalszą wobec meritum rozstrzygnięcia sprawy. Tymczasem sprawy o ustanowienie służebności przesyłu lub służebności gruntowej odpowiadającej jej treści są bardzo liczne i zostały niemalże w całości już wyjaśnione w orzecznictwie, w tym publikowanym zarówno Sądu Najwyższego, jak też sądów apelacyjnych. Strona skarżąca odwołuje się wybiórczo do tego orzecznictwa, zauważając judykaty dogodne dla prezentowanych przez nią też, ale pomijając odmienne stanowisko orzecznictwa, w tym zdecydowanie przeważające w ostatnich latach. Należy też zauważyć, że w powodzi wywodów uzasadnienia wniosku traci się w wielu miejscach sens ich treści, przez co sam wniosek jest częściowo niezrozumiały.

W uzasadnieniu powołanego postanowienia Sądu Najwyższego w sprawie IV CSK 523/18 zostało również wskazane, że pod pretekstem formułowania zagadnień prawnych nie można zajmować się ustaleniami faktycznymi,

kwestionując wszystkie niewygodne dla strony i zapominając, że podważanie stanu faktycznego i oceny dowodów nie może stanowić podstaw skargi kasacyjnej, a Sąd Najwyższy jest związany dokonanymi ustaleniami w toku instancji (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Rozpatrując wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie rozważa się podstaw kasacyjnych, które nabierają znaczenia dopiero, gdy rozpoznaje się samą skargę kasacyjną, dlatego w uzasadnieniu wniosku nie przedstawia się argumentacji dotyczącej podstaw kasacyjnych, powtarzając ją potem w uzasadnieniu skargi.

Postępowanie kasacyjne ma charakter nadzwyczajny, dotyczy prawomocnego orzeczenia sądowego, wobec którego nie stanowi trzeciej instancji, dlatego do podjęcia tego postępowania muszą być najpierw spełnione warunki prawne, o których mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W okolicznościach sprawy nie zostały spełnione przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. i dlatego na podstawie art. 398⁹ § 2 należało orzec jak w postanowieniu, rozstrzygając o kosztach postępowania według art. 98 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.

as]

aj